

gangene Perle und einige Gefässscherben.

Wir prüften die ausgeworfenen Gefässbruchstücke und Knochen und gruben das liegen gelassene Bein aus und stellten fest, dass der Tote tatsächlich in Hockerlage begraben wurde. Bei dem Bein fanden wir den grössten Teil eines charakteristischen Gefässes mit hochgezogenem Henkel. Das Gefäss datiert den Fund in die Skythenperiode.

Am 23. August ging M. Párducz in Begleitung von zwei Universitätshörern auf dieses Gebiet. Bei dieser Gelegenheit fand er Knoten von Villanova-Urnen und eine kennzeichnende verzierte Perle aus der Skythenzeit.

Es ist also unbestreitbar, dass sich ein weitreichendes Skythen-Gräberfeld am Ufer des Fehértó befindet, von wo die Sammlung des Ref. Gymnasiums grosse Kalzedon-Perlen der Jazigenzeit hat und an dessen Ufer Szeremlei auch Überreste mittelalterlicher Kapellen fand. Es scheint ausserdem nach dem Beweis der bisher gefundenen Scherben der Sarmaten- und der Gefässbruchstücke der Árpádenzeit, dass

es mindestens in diesen drei Perioden ein stark bewohntes Gebiet war.

Wir waren am 8. September am Ufer des Fehértó, um die Vorbereitungen zu den Ausgrabungen für das folgende Jahr zu treffen. Diesmal stellten wir hinter einem Stall an einer ausgetrockneten kleineren sonst durch Wasser bedeckten Stelle die Spur einer Siedlung und eines Gräberfeldes fest. Es scheint, dass die auch am Teichufer gefundenen Relikte der Sarmatenzeit an eine weitreichende Siedlung und Gräberfeld deuten.

Das Gebiet ist also sehr reich, von wo übrigens schon die zusammenstellbaren Stücke eines Sarmaten-Gefässes uns in die Hände fielen und seine Ausgrabung, obwohl grosse Arbeitskraft erfordert, wünschenswert wäre.

Ich registriere mit Freude, dass die Jugend, die sich im Arbeitsdienst der Universitätshörer von Szeged im vorigen Sommer beteiligte, meldete ihre Teilnahme bei der Arbeit bereitwillig ein, wenn sie vom Kommandanten des Arbeitslagers dazu die Erlaubnis erhält.

Dr. János Banner.

Preszkita sírok Lebőn.

1942 szeptember 23-án, földmunkák közben került elő két sír a lebői emelkedés közepe táján. A sírokat a földtulajdonos jelentette Tokodi András tanítónak, aki azután a sírok szabályszerű feltárását elvégezte. A leletek megmentéséért neki ezen a helyen is köszönetet mondunk.

1. sír. Kb. 60 cm mélyen, fejjel nyugatnak, lábbal keletnek fordított férficsontváz. Mellékletei: 1. A bal medence tányérja alatt átfúrt csiszolókö (1. kép, 1.). 2. Ugyanott kis, szelencefor-

májú, kerek bronzgomb (1. kép: 2 a-b.).

2. sír. Kb. 40 cm mélyen, fejjel nyugatnak, lábbal keletnek fordított női (?) csontváz. Melléklete nem volt. Mindkét sírban a földjében koravaskori edénytöredékeket találtunk, de egész edény nem került elő, a töredékek után sem sikerült a forma rekonstrukciója. Mindkét sír csontanyagát felvettük és a szegedi egyetem fajbiológiai intézetének adtuk át.

A sírok korát nagy valószínűséggel eldöntik mindenekelőtt az 1. sír bronz-

gombja (1. kép 2a., b.), amelynek teljesen pontos analogiáját a baranyamegyei Kiskőszegen, illetve a város határában előkerült raktárleletben találjuk meg.¹ Úgy látszik az ugrai lelet is tartalmaz egy valamivel nagyobb méretű, egyező formájú bronzgombot.² Hasonló és másformájú gomboknak

Ugra, Blatnitsa, Dálya, Kiskőszeg II. Kömlőd) a II. típusú zablák körébe osztja, amelyeknek az a jellemzője, „hogy a kalap dísz a zabla egyik, vagy mindkét ágán gombdíszé egyszerűsödött.”³ Az átmenetet képezik épen a kiskőszegi és dinnyési leletek, mert bennük ugyanazon a zablán, vagy zabla-

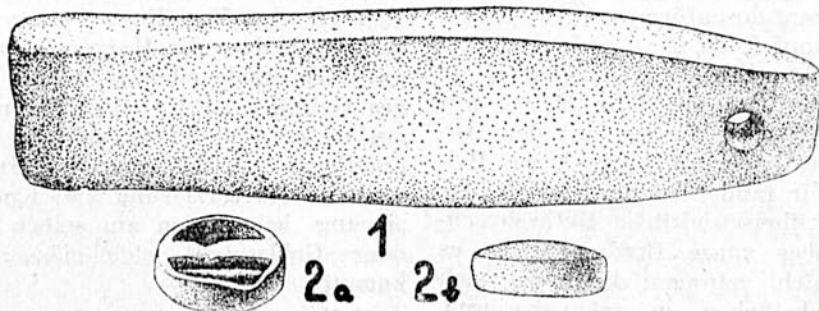

Abb. 1. kép.

egész sorát ismerjük az ebbe a körbe tartozó leletekből.³ Az először említett kiskőszegi leletben találkozunk az átfúrt csiszolókövel is.⁴ Gallus a szóbanforgó kiskőszegi, továbbá az ide sorozható többi leletet (Dinnyés, Szanda,

pálcán⁶ a kalap és gombdísz egyaránt előfordul.⁷

Az egész csoportot Gallus a Hallstatt B és C periodusába sorozza.⁸ Amíg a mi lebői lelőhelyünkön újabb és a korhatározás szempontjából határozottabb útbaigazítást nem nyújtó leletek nem kerülnek elő, mindkét sirunkat csak a fenti, meglehetősen ingadozó megengedő, időhatárok közé helyezhetjük.

Dr. Párducz Mihály.

¹ Ifj. Frey Imre, A kiskőszegi bronzlelet. A. É. 1905. 189–191. l., 190. l. B. kép, II. ábra.

Gallus Sándor és Horváth Tibor, A legrégebbi lovasnép Magyarországon. Dissertationes Pannonicae. Ser. II. 9. LIV. tábla felső kép 11.

² Gallus-Horváth i. m. XIII. 4. ábra.

³ Gallus-Horváth i. m. XVI. 3., 5., 6., XVII. 1–4., XXI. 8., XLIX. 9–10. stb.

⁴ Gallus-Horváth i. m. I. IV. felső kép. 12. ábra. Frey i. m. 190. l. B. kép. 12. ábra.

⁵ Gallus-Horváth i. m. 123–124. l.

⁶ László Gyula ismertetése Gallus és Horváth munkájáról. Folia Archaeologica III–IV. 1941. 299–301. l.

⁷ Gallus-Horváth i. m. IX. 11–12. LIV. alsó kép. 4. ábra.

⁸ Gallus-Horváth i. m. 128–129. l.

Praeskythische Gräber in Lebő.

Bei den Feldarbeiten am 23. September 1942 wurden zwei Gräber in der Mitte der Anhöhe von Lebő ausgegraben.

Der Grundbesitzer meldete die Gräber dem Lehrer A. Tokodi, der dann für die regelrechte Ausgrabung